

ITINERARI FORMATIU UNITAT DOCENT: ONCOLOGIA MÈDICA

Versió 11

Aprovat per la Comissió de Docència el 9 de juliol de 2024

Autores: YOLANDA GARCIA GARCÍA i ELSA DALMAU PORTULAS

CAP UNITAT DOCENT: DR. MIGUEL ANGEL SEGUI PALMER

TUTORES: DRA. YOLANDA GARCIA GARCIA

DRA. ELSA DALMAU PORTULAS

1. Objectius generals i específics per a la formació.

Generals:

El Servei d'Oncologia Mèdica del Consorci Corporació Sanitària Parc Taulí està format per un Cap de Servei, setze metges adjunts i dos residents per any. Des d'un punt de vista assistencial, existeix una subespecialització per patologies de cada membre de l'equip amb la pretensió de millorar el coneixement i servei en els diferents àmbits.

El Servei compta amb una Unitat de tractament ambulatori en Hospital de Dia amb una atenció diària (excepte dissabtes i diumenges) des de les 8:00 AM a les 22:00 (divendres fins a les 20:00 h), en la qual s'administren els tractaments mèdics onco-hematològics i s'atenen les urgències generades per la nostra patologia.

La Unitat d'Hospitalització té al seu càrrec un nombre variable de llits amb una mitjana de 16 pacients ingressats. La responsabilitat en el maneig diari dels pacients ingressats està a càrrec d'un resident en formació de segon any i dos adjunts supervisors. El tipus de pacient que ingressa és variat i el seu maneig inclou procediments complexos diagnòstics, terapèutics i de control de símptomes, explicant en aquest últim cas amb el suport del Servei de Cures Pal·liatives, que pot assumir el cas si es considera necessari.

L'atenció dels pacients oncològics es realitza dins d'un àmbit multidisciplinari, amb la intervenció de les diverses especialitats que envolten cada patologia en la presa de decisions i plantejament terapèutic del pacient amb càncer. Existeix una estructura establerta de Comitès de decisió clínica en els grups de tumors més freqüents, la finalitat dels quals és incrementar la qualitat assistencial i agilitar els circuits, posseint un paper important en la docència i recerca. La periodicitat de reunió és variable i d'acord a les necessitats de la patologia, encara que en general, les reunions se celebren setmanalment.

Guàrdies:

Durant els anys de formació, el resident realitzarà les guàrdies previstes en el Servei d'Urgències, segons s'indica en el paràgraf corresponent a cada any de rotació.

En el Servei d'Oncologia Mèdica, el resident realitza guàrdies d'Hospital de Dia d'Oncologia i guàrdies de planta d'Hospitalització en funció del seu període de formació: una tarda per setmana realitza atenció continuada supervisada per un adjunt en Hospital de Dia i un dissabte cada 10-12 setmanes realitza una guàrdia de 12 hores en planta d'Hospitalització amb un adjunt localitzable. (Ista última a partir del segon semestre de R3).

ACTIVITATS ASSISTENCIALS

Durant el **primer i segon any** d'acord amb el BOE A-2013-3937 del 23 d'abril de 2013 el resident haurà d'adquirir una sèrie de competències genèriques tal com es detallen en el document.

De forma general competeixen a:

- Bioètica
- Comunicació clínica
- Habilitats clíniques generals
- Maneig de fàrmacs
- Promoció de la salut
- Maneig de la informació clínica
- Recerca
- Docència i formació
- Treball en equip
- Gestió clínica
- Protecció
- Idiomes

Per a la seva avaluació s'utilitzaran les eines disponibles en forma de:

- Observació per l'staff
- Audit de registres clínics
- Llibre de resident i portafolio
- Feedback 360° (a partir del segon any)
- Avaluació continuada i supervisió de l'adquisició d'habilitats

Específics:

A partir de el **tercer any** entrem en el període de formació en competències pròpies de l'especialitat d'Oncologia Mèdica en el qual el resident anirà adquirint competències de formació general necessàries en la seva especialitat al llarg dels tres anys de formació i de forma específica per subespecialidades en forma de rotacions.

La formació genèrica inclou aspectes relacionats amb:

- La biologia tumoral
- La immunologia tumoral
- Aspectes de garbellat i prevenció primària
- Formació en càncer familiar i hereditari
- Principis bàsics de maneig del pacient amb càncer que inclouran:
 - Avaluació integral del pacient oncològic
 - Maneig simptomàtic essencial del pacient amb càncer
 - Avaluació i tractament d'urgències oncològiques
 - Coneixement i maneig de síndrome paraneoplàsicos
 - Maneig d'accessos venosos centrals
 - Tractament oncològic específic del càncer
 - Prevenció i tractament dels efectes adversos del tractament oncològic

Per a la seva avaluació s'utilitzaran les eines disponibles en forma de:

- Observació per l'staff
- Audit de registres clínics
- Llibre de resident i portafolio
- Feedback 360°
- Avaluació continuada i supervisió de l'adquisició d'habilitats
- Examen casos clínics anual

2. Durada de la formació.

La durada de la formació en la unitat docent d'oncologia mèdica és de 5 anys.

Calendari de rotacions

R1

Rotació	Dispositiu	Durada
Medicina Interna	Servei de Medicina Interna	4,5 mesos
Malalties infeccioses	Servei de Malalties Infeccioses	1 mes
Cures pal·liatives	Unitat de cures pal·liatives	1,5 mesos
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes
Pneumologia	Servei de Pneumologia	1 mes
Radiodiagnòstic	Servei de Radiodiagnòstic	1 mes
Hematologia	Servei d'Hematologia	1 mes

R2

Rotació	Dispositiu	Durada
Oncologia Mèdica	Servei d'Oncologia	5 mesos
Urgències	Servei d'Urgències	2 mesos
Hepatologia	Servei d'Aparell Digestiu	2 mesos
Neurologia	Servei de Neurologia	1 mes
Dermatologia	Servei de Dermatologia	1 mes

R3

(La rotació per les diferents subespecialidades de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana).

Rotació	Dispositiu	Durada
Hospital de Dia d'Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes
CCEE Oncologia: pulmó, mama, melanoma i esfera ORL) o (tumors digestius, urològics i ginecològics)	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos

R4

(La rotació per les diferents subespecialidades de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana).

Rotació	Dispositiu	Durada
CCEE Oncologia: pulmó, mama, melanoma i esfera ORL) o (tumors digestius, urològics i ginecològics)	Servei d'Oncologia Mèdica	7 mesos
Radioteràpia i Braquiteràpia	Servei de Radioteràpia Hospital Duren i Reynals (ICO H. Bellvitge)	2 mesos
Consell genètic	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes
Unitat Fase I i Sarcomas	Hospital Duren i Reynals (ICO H. Bellvitge)	1 mes

**** La rotació per les diferents subespecialidades de patologia oncològica es divideix en dos grans grups i s'alterna entre els residents de tercer i quart any.**

R5

Rotació	Dispositiu	Durada
CCEE Oncologia: tumors SNC	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia/sem-5 mesos)
CCEE Oncologia: (pulmó, mama, melanoma i esfera ORL) o (tumors digestius, urològics i ginecològics)	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos
CCEE Oncologia (pròpia del resident)	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia/sem-5 mesos)
Unitat Assajos Clínics	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes
Rotació optativa		2 mesos
AP i Patologia Molecular	Servei Anatomia Patològica	1 mes

3. Competencias profesionales a adquirir según año de residencia, detallando actividades asistenciales y calendario de rotaciones.

3.1. R1

1.- Calendari de rotacions

Medicina Interna	Servei de Medicina Interna	4,5 mesos
Malalties infeccioses	Servei de Malalties Infeccioses	1 mes
Cures pal·liatives	Unitat de cures pal·liatives	1,5 mesos
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes
Pneumologia	Servei de Pneumologia	1 mes
Radiodiagnòstic	Servei de Radiodiagnòstic	1 mes
Hematologia	Servei d'Hematologia	1 mes

2.- Competències professionals a adquirir en cada rotació

Hospitalització de Medicina Interna General

És una unitat habituada al procés diagnòstic de patologies greus no urgents, entre les quals la malaltia neoplàsica ocupa un lloc important.

Durant aquest període de formació el resident haurà de ser capaç de:

- Efectuar una anamnesi completa i una exploració física exhaustiva
- Elaborar un diagnòstic diferencial acurat de les diverses síndromes
- Conèixer les exploracions complementàries adequades per arribar a un diagnòstic precís
- Raonar les implicacions terapèutiques de tots els estudis diagnòstics
- Iniciar-se en el procés de comunicació i informació al pacient i a la família. En

aquesta rotació s'inclouen les competències pertanyents a:

Malalties cardiovasculars, renals i de les vies urinàries, aparell locomotor i autoimmunes sistèmiques, sistema nerviós, otorinolaringologia, oculars, pell i respiratori, geriatria i altres signes i símptomes mal definits. En aquesta rotació s'abastarà l'atenció al pacient crític i en situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques i problemes de salut mental, que de forma general cursen en brots i es detecten i/o tracten en els serveis d'urgències.

Unitat de Malalties Infeccioses

Unitat destinada a l'ingrés de pacients diagnosticats d'infeccions que precisen l'hospitalització. En l'oncologia mèdica, la immunosupressió provocada per la mielotoxicidad de la quimioteràpia és un esdeveniment freqüent que predisposa a l'aparició d'infeccions.

Els objectius són:

- Coneixement diagnòstic i terapèutic de les infeccions extrahospitalàries i nosocomials més habituals
- Coneixement de la política antibiòtica de la Institució
- Coneixement diagnòstic i terapèutic de la infecció per VIH: Història natural de la infecció, fàrmacs antirretrovirals, infeccions oportunistes, neoplàsies associades, profilaxi primària i secundària

Unitat de Cures Pal·liatives

Unitat d'hospitalització dedicada al maneig i tractament simptomàtic del pacient amb càncer en situació terminal.

El resident deurà:

- Aprendre el maneig de tots els símptomes de la malaltia avançada i terminal
- Familiaritzar-se en el tracte personal amb el pacient i la família
- Saber escoltar i transmetre de forma oportuna la informació
- Conèixer els recursos psicològics per afrontar situacions difícils

Rotació per Urgències amb horari diari

L'objectiu principal és el maneig de la patologia aguda, tant greu com a lleu, en un context de valoració ràpida i dirigida, supervisada per personal especialista. D'especial interès és el diagnòstic i el maneig de patologia emergent amb potencial risc vital i l'adquisició d'habilitats en reanimació cardiopulmonar bàsica i avançada.

En aquesta rotació s'abastarà l'atenció al pacient crític i situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques que de forma general cursen en brots i es detecten i tracten en els serveis d'urgències.

El resident haurà de:

- Conèixer el funcionament d'un Servei d'Urgències Hospitalari
- Conèixer el sistema de prioritització de visites: triatge i MAT-SET

- Realitzar anamnesi i exploració física adequada al motiu de consulta urgent
- Conèixer els principals tractaments i la seva via d'administració per als motius de consulta urgents més prevalents
- Comunicar de forma efectiva amb el pacient i amb la resta dels professionals d'urgències i d'altres especialitats
- Conèixer les diferents fonts d'informació clínica i usar-les de forma efectiva (HCIS, HC3)
- Conèixer com s'elabora un informe d'alta d'urgències de manera ordenada, clara i concisa

Rotació Pneumologia:

Els objectius principals són el diagnòstic i maneig de les principals pneumopatías així com la interpretació de proves de funció respiratòria.

El resident deurà:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic de les pneumopatías més prevalents
- Conèixer el protocol diagnòstic de les neoplàsies toràciques
- Realitzar una correcta interpretació de les proves de funcionalisme pulmonar
- Adquirir habilitats en el maneig de situacions de risc vital en relació a l'especialitat
- Conèixer les indicacions de les diferents exploracions invasives de l'especialitat i el seu rendiment en el diagnòstic de patologia oncològica

Radiologia

Les tècniques de diagnòstic radiològic han experimentat grans canvis tècnics en els últims anys, per la qual cosa és de gran importància afegir aquesta rotació per interpretar les dades radiològiques dins d'un context de patologia complex com és el pacient amb càncer.

El resident deurà:

- Identificar les estructures toràciques, abdominals i pèlviques normals en radiologia simple i TC
- Reconèixer les alteracions patològiques i saber utilitzar eines de mesurament de lesions per a la valoració de la resposta radiològica als tractaments oncològics
- Conèixer la radiologia normal i patològica en patologia mamària (mamografia, ecografia i RM)

Hematologia

L'objectiu d'aquesta rotació és el coneixement del diagnòstic de problemes hematològics freqüents, com les anèmies, que són habituals en els pacients oncològics, i el tractament

i maneig de les malalties hemato-oncològiques, com a limfomes i leucèmies.

El resident haurà de:

- Realitzar el diagnòstic diferencial de les diferents síndromes hematològics i el tractament d'aquests
- Adquirir habilitats diagnòstiques, d'estadificació i tractament de malalties hemato-oncològiques amb les teràpies específiques de les malalties i de suport
- Maneig de les complicacions derivades del tractament de les malalties hemato-oncològiques
- Criteris d'indicació d'intensificació amb quimioteràpia i suport amb progenitors hematopoyéticos o medul·la òssia

Procediments mínims requerits:

- Tumors hematològics: 50

3.2. R2

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada
Oncologia Mèdica	Servei d'Oncologia	5 mesos
Urgències	Servei d'Urgències	2 mesos
Digestiu i Hepatologia	Servei d'Aparell Digestiu	2 mesos
Neurologia	Servei de Neurologia	1 mes
Dermatologia	Servei de Dermatologia	1 mes

2.- Competències professionals a adquirir en cada rotació

Oncologia mèdica general

Durant aquest any el resident haurà d'adquirir coneixements bàsics de l'especialitat:

- Coneixement precís de la història natural de les neoplàsies més freqüents i dels factors pronòstics clínics i biològics de cada tipus de tumor.
- Seleccionar i avaluar les exploracions complementàries adequades a la situació clínica del pacient.
- Conèixer i indicar procediments quirúrgics i de tractament radioteràpic en el pacient oncològic.
- Realitzar una valoració crítica de les diferents opcions terapèutiques.

- Reconèixer i tractar les diferents complicacions mèdiques habituals en el pacient oncològic (cardiològiques, neumològiques, neurològiques, infeccioses, metabòliques, renals, entre altres)
- Familiaritzar-se i aprendre el ratamiento de suport i tratamiento simptomàtic.
- Adquirir coneixements en el ratamiento de la informació al pacient i a la família.

Àmbit d'actuació:

- Hospitalització d'Oncologia.
- Consultes Externes d'Oncologia.

Rotació per Urgències amb horari diari

L'objectiu principal és aprofundir en el maneig de la patologia aguda, tant greu com a lleu, en un context de valoració ràpida i dirigida, supervisada per personal especialista.

En aquesta rotació es comprendrà l'atenció al pacient crític i en situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques i problemes de salut mental, que de forma general cursen en brots i es detecten i/o tracten en serveis d'urgències. El resident deurà:

- Comunicar de forma efectiva amb el pacient i amb la resta dels professionals d'urgències i d'altres especialitats
- Prioritzar de forma adequada l'atenció del pacient amb patologia urgent
- Conèixer i identificar les patologies temps-depenents: IAM, ictus, sèpsia
- Proposar i executar un pla d'actuació adequat i eficient per resoldre el problema de salut urgent del pacient (diagnòstic i tractament)
- Interpretar les tècniques diagnòstiques bàsiques pròpies dels Serveis d'Urgències (Radiologia, ECG, analítica).
- Realitzar una correcta identificació, valoració i tractament de les principals urgències oncològiques (compressió medul·lar, síndrome de vena cava superior, neutropènia febril, hipercalcèmia...)

Rotació per Digestiu i Hepatologia. Càncer fetge

L'objectiu principal és el diagnòstic i el maneig de les principals síndromes digestives. El resident deurà:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic de les principals síndromes digestives

- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i indicació d'exploracions complementàries específiques de l'especialitat
- Aprendre el maneig de situacions de risc vital en relació a l'especialitat
- De forma especial, adquirir habilitats en el tractament de les neoplàsies primàries hepàtiques i el maneig clínic del pacient cirròtic
- Aprendre el tractament oncològic específic del càncer de fetge i suport de les seves complicacions

Rotació Neurologia

L'objectiu principal és el diagnòstic i el maneig de les principals síndromes neurològiques.

El resident deurà:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic de les principals síndromes neurològiques
- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i indicació de les exploracions complementàries específiques de l'especialitat
- Adquirir habilitats en el maneig de situacions de risc vital en relació a l'especialitat

Rotació Dermatologia

L'objectiu principal és el diagnòstic i el maneig de la patologia més freqüent dermatològica relacionada amb el diagnòstic de neoplàsies dermatològiques i el diagnòstic i tractament de toxicitats i síndrome cutanis relacionades amb les neoplàsies o amb els fàrmacs neoplàstics.

El resident deurà:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic de les principals patologies dermatològiques
- Realitzar un correcte diagnòstic de les principals neoplàsies cutànies, adquirint competències en la indicació i realització de biòpsies cutànies, la interpretació de resultats d'anatomia patològica i la planificació terapèutica posterior
- Adquirir coneixements sobre les toxicitats cutànies associades amb fàrmacs

oncològics, incloent quimioteràpia, teràpies dirigides i agents immunoterapèutics. Això implica la capacitat per reconèixer les manifestacions cutànies adverses, entendre el seu mecanisme subjacent i aplicar estratègies de maneig adequades

- Desenvolupar habilitats per identificar i avaluar síndromes paraneoplàsics amb manifestacions dermatològiques, comprenent la seva associació amb malalties malignes subjacents. Això inclou la capacitat per reconèixer signes cutanis que podrien indicar la presència de neoplàsies ocultes i col·laborar amb altres especialistes en l'avaluació integral dels pacients.

3.3.R3

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada
Hospital de Dia d'Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos

*La rotació per les diferents subespecialidades de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana.

** La rotació per les diferents subespecialidades de patologia oncològica es divideix en dos grans grups i s'alterna entre els residents de tercer i quart any.

2.- Competències professionals a adquirir en cada rotació

Planta hospitalització-Hospital de Dia d'Oncologia:

Durant aquest any el resident haurà d'aprofundir en els coneixements del pacient hospitalitzat amb complicacions pròpies de l'especialitat.

- Coneixement precís de la història natural de les neoplàsies més freqüents. Factors pronòstics clínics i biològics
- Seleccionar i avaluar les exploracions complementàries adequades a la situació clínica del pacient
- Conèixer i indicar procediments quirúrgics i de tractament radioteràpic en el pacient oncològic

- Conèixer les indicacions i maneig dels fàrmacs citostàtics, tractaments biològics i hormonoteràpia
- Realitzar una valoració crítica de les diferents opcions terapèutiques
- Reconèixer i tractar les diferents complicacions mèdiques habituals en el pacient oncològic (cardiològiques, neumològiques, neurològiques, infeccioses, metabòliques, renals, entre altres)
- Familiaritzar-se i aprendre el tractament de suport i tratamiento simptomàtic
- Adquirir coneixements en el tractament de la informació al pacient i a la família

CCEE ONCOLOGIA:

Càncer de mama

El resident deurà:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització
- Efectuar correctament una exploració mamària acurada
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuen setmanalment els dilluns a les 15.30 hores, amb participació d'especialistes en Ginecologia, Cirurgia mamària, Diagnòstic per la Imatge, Anatomia Patològica, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica

En aquesta rotació s'inclourà també la rotació per càncer de pell: Melanoma. Carcinoma de cèl·lules escamosas i basalioma.

El resident haurà de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies cutànies
- Efectuar correctament una exploració dermatològica amb especial atenció als signes d'alarma en lesions cutànies
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions
- Adquirir habilitats en el diagnòstic i tractament de toxicitats cutànies dels fàrmacs oncològics i no oncològics
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuen mensualment els dijous a les 12 hores

Processos d'atenció mínims:

- 550 en àrea de mama
- 50 en àrea de tumors pell

Càncer de pulmó, mesotelioma i altres tumors toràcics.

El resident deurà:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització
- Efectuar correctament una exploració respiratòria acurada
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament
- Participar activament en les Sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuïn setmanalment els dimarts a les 15:30 hores, amb participació d'especialistes en Pneumologia, Diagnòstic per la Imatge, Anatomia Patològica, Cirurgia Toràcica, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica

Processos d'atenció mínims: 550 repartits en tots els tumors de l'àrea toràcica.

Tumors àrea de cap i coll / ORL

El resident deurà:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquestes localitzacions
- Efectuar correctament l'exploració física pròpia d'aquestes localitzacions, incloent la laringoscopia indirecta i nocions de laringoscòpia directa
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacion
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament
- Familiaritzar-se amb el maneig de les ostomías
- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i indicació d'exploracions complementàries específiques de l'especialitat
- Adquirir habilitats en el maneig de situacions de risc vital en relació a l'especialitat
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit que es realitzen setmanalment els dimarts a les 14:00h amb participació d'especialistes en Otorinolaringologia, Cirurgia maxilofacial, Cirurgia General (àrea cervical), Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica

Processos d'atenció mínims:

- Càncer ORL: 50
- Càncer origen desconegut: 50

Rotació per Urgències amb horari diari

L'objectiu principal és aprofundir en el maneig de la patologia aguda, tant greu com a lleu, en un context de valoració ràpida i dirigida, supervisada per personal especialista.

En aquesta rotació es comprendrà l'atenció al pacient crític i situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques que de forma general cursen en brots i es detecten i tracten en els serveis d'urgències.

El resident deurà:

- Realitzar una anamnesi dirigida a discriminar graus de gravetat
- Prioritzar l'atenció dels pacients en situació de risc vital
- Sol·licitar exploracions complementàries i valoració especialitzada adequada
- Realitzar diagnòstic diferencial i adequar el tractament al cas

3.4. R4

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	7 mesos
Radioteràpia i Braquiteràpia	Servei de Radioteràpia Hospital Duran i Reynals (ICO H. Bellvitge)	2 mesos
Consell genètic	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes
Unitat Fase I i Sarcomas	Hospital Duran i Reynals (ICO H. Bellvitge)	1 mes

*La rotació per les diferents subespecialidades de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana.

** La rotació per les diferents subespecialidades de patologia oncològica es divideix en dos grans grups i s'alterna entre els residents de tercer i quart any.

2.- Competències professionals a adquirir en cada rotació

Consolidació dels aprenentatges adquirits en els mateixos àmbits previs.

Als objectius i àmbits d'actuació anteriors s'afegiran diverses rotacions pels dispensaris monogràfics següents:

CCEE ONCOLOGIA:

Tumors gastrointestinals: Càncer d'esòfag. Càncer gàstric. Càncer colorrectal. Càncer anal. Càncer de pàncrees i vies biliars. GIST.

El resident deurà:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització.
 - Efectuar correctament una exploració abdominal i rectal acurada.
 - Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions.
 - Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
 - Familiaritzar-se amb l'ús de les ostomías.
-
- Participar activament en les sessions clíniques de aquest àmbit, que es realitzen setmanalment els dimarts a les 15.00 h i els dimecres a les 15.30 h.

Processos d'atenció mínims:

- Tumors digestius: 550 repartits en diferents tumors.

Tumors genitourinaris: Càncer renal. Càncer urotelial. Càncer de penis. Càncer de pròstata. Tumors testiculars.

El resident deurà:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització
- Efectuar correctament una exploració urològica acurada
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament
- Familiaritzar-se amb l'ús de les ostomías
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuen setmanalment els dimecres a les 8.30 hores amb la participació d'especialistes en Urologia, Diagnòstic per a la Imatge, Anatomia Patològica, Oncologia Radioteràpia i Oncologia Mèdica

Tumors del sistema endocrí

Visita dels pacients diagnosticats de diversos tumors del sistema endocrí inclosos en els dispensaris inclosos en la rotació. Això comprèn les neoplàsies tiroïdals, especialment per la seva freqüència i les neoplàsies de les glàndules suprarenals.

El resident deurà:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització
- Conèixer els processos diagnòstics de les diverses neoplàsies d'aquest àmbit

- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament
- Participar activament en les sessions clíniques del comitè de neoplàsies del tiroide, que s'efectuen mensualment

Processos d'atenció mínims:

- Tumors genitourinarios: 350 repartits en els diferents tumors
- Sistema endocrí: 50

Tumors ginecològics: Càncer d'ovari. Càncer d'úter. Càncer de cervix. Càncer de vulva i vagina i malaltia trofoblàstica gestacional.

El resident deurà:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització.
- Efectuar correctament 1 exploració ginecològica acurada.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que es realitzen setmanalment els dijous a les 9:00 hores amb la participació d'especialistes en Ginecologia, Anatomia Patològica, Radiologia, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica.

Processos d'atenció mínims: 150 repartits en els diferents tumors.

Rotació per unitat de càncer familiar i consell genètic

Integrada dins del servei d'oncologia mèdica.

- El resident haurà d'adquirir coneixement sobre les principals síndromes hereditàries relacionats amb processos neoplàsics.
- Haurà d'adquirir habilitats en la realització del pedigrí dels pacients oncològics. Diferenciar nivells de risc i adquirir coneixements per indicar les proves diagnòstiques genètiques.
- Adquirir habilitats en el procés d'informació sobre les implicacions dels resultats de les proves genètiques, les propostes terapèutiques i el suport per a la presa de decisions en famílies afectes de síndromes genètiques.

Radioteràpia

Programa de rotació que s'efectua en el Servei d'Oncologia Radioteràpica de l'Hospital Duran i Reynals.

Té com a objectius:

- Conèixer els principis bàsics de la radioteràpia.
- Indicacions i limitacions de la tècnica de Radioteràpia.
- Conèixer les diverses modalitats de tractament: extern, intracavitario i intersticial.
- Conèixer les bagafes de la dosimetria
- Familiaritzar-se en el diagnòstic i tractament de les complicacions agudes i tardanes de la radioteràpia.
- Conèixer els tractaments concurrents de ràdio-quimioteràpia

Unitat de Fase I i Sarcomas

Aquesta rotació es realitza en el servei d'Oncologia de l'Hospital Duren i Reynals, ICO Bellvitge i té una durada d'un mes. El resident compaginarà les consultes externes per la unitat de fase I juntament amb les de la unitat funcional de sarcomas.

Els objectius de la rotació per la unitat de fase I són:

- Conèixer i entendre el desenvolupament, funcionament i complexitat dels estudis Fase I
- Aprendre i formar-se en el maneig clínic dels pacients inclosos en aquest tipus d'assajos.
- Conèixer el marc legal i ètic d'aquest tipus de recerca
- Familiaritzar-se amb les noves vies i molècules en desenvolupament
- Presenciar com es forma i desenvolupa la recerca clínica i traslacional en un centre d'alta complexitat

Els objectius de la rotació per la unitat funcional de sarcomas són:

- Conèixer els diferents tipus de sarcomas i les seves diferències anatomopatològiques i implicacions terapèutiques
- Establir el diagnòstic i planificació terapèutica adequada dels diferents tipus de sarcomas en coordinació amb les altres especialitats implicades en el diagnòstic
- Tractar els diferents tipus de sarcomas amb els règims terapèutics adequats.
- Aprendre les indicacions i toxicitats dels nous fàrmacs disponibles i restringits i realitzar tractament de suport per solucionar-les

3.5. R5

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada
CCEE Oncologia: tumors SNC	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia/sem-5 mesos)
CCEE Oncologia: pulmó, mama, melanoma i esfera ORL) o (tumors digestius, urològics i ginecològics)	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia/sem-5 mesos)
Unitat Assajo Clínic	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes
Rotació optativa		2 mesos
AP i Patologia Molecular	Servei Anatomia Patològica	1 mes

2.- Competències professionals a adquirir en cada rotació

Rotació tumors digestius, urològics i ginecològics o càncer de mama, melanoma, tumors toràcics i ORL:

** Veure apartats R4, es completa la formació amb 5 mesos de forma sincrònica.

Tumors del sistema nerviós central

El resident deu:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització
- Efectuar correctament una exploració neurològica acurada i sistemàtic
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuen setmanalment amb assistència d'especialistes en Diagnòstic per la Imatge (neuro-radiòleg), Neurocirurgia, Neurologia, Patologia, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica

Processos d'atenció mínims:

- Sistema nerviós central: 50

Rotació específica CCEE d'Oncologia Mèdica

Aquest any tindrà com a objectiu aproximar al resident en les funcions d'adjunt de la seva futura vida laboral.

El resident realitzarà:

- Consulta externa, amb primeres visites a diferents patologies, en la qual haurà de realitzar una valoració oncològica, proposta de tractament i seguiment.
- Interconsultor de serveis aliens a oncologia mèdica, en el qual es realitzi una orientació, valoració i en els casos que es requereixi actuació immediata.

- Hospitalització, control i tractament de pacients hospitalitzats en àrea d'oncologia mèdica, donant suport als residents d'anys inferiors guiant-los en la presa de decisions, sol·licitud d'exploracions complementàries i tractament específic i de suport.

Aquestes tres funcions aproximadament ocuparan un 50% del temps disponible i s'organitzaran en funció de l'activitat del servei.

Rotació optativa

Es concretarà una rotació optativa amb cada resident en funció de la disponibilitat i interès per una patologia específica o rotació externa, amb vista a la formació en determinades àrees d'interès per part del resident o complementar les rotacions realitzades en els anys previs que puguin haver vist reduïdes per raons alienes a l'organització (sortides de guàrdia, vacances, etc.)

Rotació per Unitat d'Assaig Clínics

L'àrea de recerca clínica es troba integrada dins del Servei d'Oncologia, dotada de personal especialitzat en el monitoratge, desenvolupament i suport per a la realització d'assajos clínics fase II i III.

El resident realitzarà la rotació per familiaritzar-se amb la documentació, entrada de dades i monitoratge els assajos, així com la formació en bones pràctiques clíniques.

Rotació per Anatomia Patològica i Patologia Molecular

Objectius docents: rotació anatomia patològica i laboratori de diagnòstic molecular.

- Conèixer els processos del diagnòstic patològic dels tumors més freqüents
- Familiaritzar-se amb tècniques de diagnòstic molecular dels tumors més freqüents
- Interpretar i posar en context els resultats dels tests diagnòstics habituals (Imunohistoquímica, PCR, NGS, etc)

4. Guàrdies de l'especialitat

R1

Nombre al mes:

4-6 /mes (pot variar segons els períodes vacacionals i el nombre de residents per any)

Dispositiu: Urgències generals

R2

Nombre al mes:

4/mes (pot variar segons els períodes vacacionals i el nombre de residents per any) d'urgències generals. A més 5 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals comptantdo les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia.

R3

Nombre per mes:

Dos /mes (pot variar segons els períodes vacacionals i el nombre de residents per any) d'urgències generals. A més 5 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals explicant les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia.

Una guàrdia de 12 hores /12 setmanes d'Oncologia Mèdica.

Dispositiu: planta d'Hospitalització d'Oncologia (després d'haver completat 6 mesos de rotació en CCEE Oncologia Mèdica / H. Dia Oncologia)

R4

Nombre per mes:

Dos /mes (pot variar segons els períodes vacacionals i el nombre de residents per any) d'urgències generals. A més 5 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals explicant les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia. 1

guàrdia de 12 hores /12 setmanes d'Oncologia Mèdica.

Dispositiu: planta d'Hospitalització d'Oncologia.

R5

Nombre per mes:

1/mes (pot variar segons els períodes vacacionals i el nombre de residents per any)

d'urgències generals. A més 5 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals contando les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia. 1 guàrdia de 12 hores /12 setmanes d'Oncologia Mèdica.

Dispositiu: planta d'Hospitalització d'Oncologia.

COMPETÈNCIES EN HOSPITAL DE DIA

- Saber reconèixer i tractar les reaccions infusionals de fàrmacs oncològics
- Saber reconèixer i tractar les emergències oncològiques
- Saber valorar les urgències oncològiques més freqüents i la relació amb els diferents fàrmacs
- Saber valorar les toxicitats i tractar-les adequadament
- Saber realitzar el suport adequat al pacient i la família.

5. Activitats Formatives Del Pla Transversal Comú

El Pla de Formació Comuna (PFC) ha estat dissenyat per la Comissió de Docència per millorar i complementar les competències professionals transversals definides als programes de Formació Sanitària Especialitzada.

Veure document "Pla de Formació Comuna" en el següent enllac <http://www.tauli.cat/tauli/docencia/docencia-de-postgrau/ser-resident-al-parc-tauli>.

6. Curs de protecció radiològica

Per donar resposta a la resolució conjunta de les direccions generals de Salut Pública i de Recursos Humans i serveis econòmics-pressupostaris del Ministeri de Sanitat i Consum de 21 d'abril de 2006, mitjançant la qual s'acorda incorporar en determinats programes formatius d'especialitats en ciències de la salut, la formació en protecció radiològica, la Comunitat Autònoma té establert un curs no presencial per a R1.

7. Sessions clíniques i bibliogràfiques específiques.

De forma periòdica les sessions bibliogràfica i científica es rotan entre adjunts i residents, integrant-se a les rotacions del servei.

L'assistència a comitès s'adaptarà en funció de disponibilitat i necessitat d'assistència per a planificació de tractaments de consulta monogràfica del resident.

Es proposarà la presentació d'una sessió general de Medicina Interna durant el any de R2-3

Se sol·licitarà la presentació en sessió de servei oncologia de projectes de docència realitzats pel resident amb periodicitat anual.

Quadre de sessions clíniques i bibliogràfiques generals de la Unitat:

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
Comitè de tumors SNC	Comitè ORL	Sessió monogràfica pacients hospitalitzats Comitè tumors urològics	Sessió bibliogràfica Comitè tumors ginecològics Comitè melanoma/càncer de pell	Sessió general de Medicina Interna
Comitè de mama	Comitè de pulmó Comitè de digestiu (còlon i esofagogàstric)	Comitè tumors biliopancreàtics	Sessió científica Oncologia Mèdica	

Sessions específiques per a R1:

- S'inclourà dins del programa de sessions dels serveis pels quals rota
- **Sessions específiques per a R2**
- Presentació d'una sessió general de Medicina Interna
- Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei
- **Sessions específiques per a R3**
- Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei
- **Sessions específiques per R4**
- Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei

- Sessions específiques per a R5
- Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei

8. Oferta d'activitats de recerca per a la seva participació per els residents.

Línies de recerca de la unitat:

La unitat d'Oncologia Mèdica disposa de múltiples assajos clínics oberts en les diferents patologies en els quals el resident podrà aprendre la sistemàtica de la recerca clínica.

Beques CIR/CSPT:

De caràcter anual i convocatòria oberta a tots els professionals de la Corporació

Serveis de l'Oficina de Recerca:

- Assessorament metodològic
- Disseny de projectes
- Estadística
- Informació convocatòries
- Informació i suport per a la gestió dels principis de legalitat en tot el referent a tasques de recerca
- Habilitar i gestionar els circuits i requeriments necessaris per fer recerca de qualitat.
- Altres serveis específics relacionats amb la recerca
- Assistència, com a oïdora, a les sessions del CEIC.

9. Assistència a cursos i congressos.

Durant els cinc anys de residència assistiran a les sessions mensuals de l'Acadèmia Catalano-Balear de Ciències Mèdiques.

Es facilitarà l'assistència a cursos de formació o simposis específics de les diferents àrees de rotació, en funció de la disponibilitat. Com a exemple assenyalam: Congrés de la Societat Espanyola d'Oncologia Mèdica (SEOM), Congrés Internacional Grup de Tumors del Tracte Digestiu (TTD), Congrés Internacional de Grup de Recerca en Càncer de Mama GEICAM, Congrés SOGUG-Urologia, Congrés Nacional del Grup Español en Càncer de Pulmó GECP, Congrés GEICO-Patologia Ginecològica, Congrés de la Societat Americana

d'Oncologia (FÀSTIC) i Congrés de la Societat Europea d'Oncologia Mèdica (ESMO).

10. Perfil competencial en finalitzar la residència:

En finalitzar els 5 anys de formació el resident haurà d'haver adquirit competències transversals i competències específiques a través dels seus assoliments d'aprenentatge que li permetin el correcte acompliment com oncòlogo mèdic.

Competències generals:

- Realitza la seva activitat clínica de concorde als principis deontològics en la cura de pacients.
- Implementa en la seva pràctica clínica principis de gestió clínica basant-se en la gestió de recursos i l'equitat.
- Col·labora amb diferents estaments i col·laboradors clínics per al correcte tractament del pacient en l'àmbit hospitalari.
- Actua d'acord els valors del professionalismo en la pràctica mèdica.

Competències específiques:

- Realitza una correcta interpretació diagnòstica de la clínica i exploracions complementàries sol·licitades en la valoració inicial de les neoplàsies
- Realitza una planificació terapèutica en els diferents tipus de neoplàsies d'acord a l'estadificació i característiques clíniques del pacient
- Monitoriza les toxicitats dels diferents antineoplàsics en els diferents tipus de neoplàsia
- Col·labora en la valoració amb altres metges especialistes per optimitzar la presa de decisions multidisciplinària en comitès de tumors
- Comunica de forma adequada la informació relacionada amb la situació clínica de la neoplàsia a pacients i familiars
- Proporciona cures a pacients i familiars en totes les fases de la malaltia
- Adquireix habilitats en el disseny i interpretació di assajos clínics
- Adquireix habilitats en la comunicació científica a nivell oral (sessions clíniques,

comunicacions científiques) i escrit (articles científics)